

EU's gældsproblemer er afgørende – også for Danmark

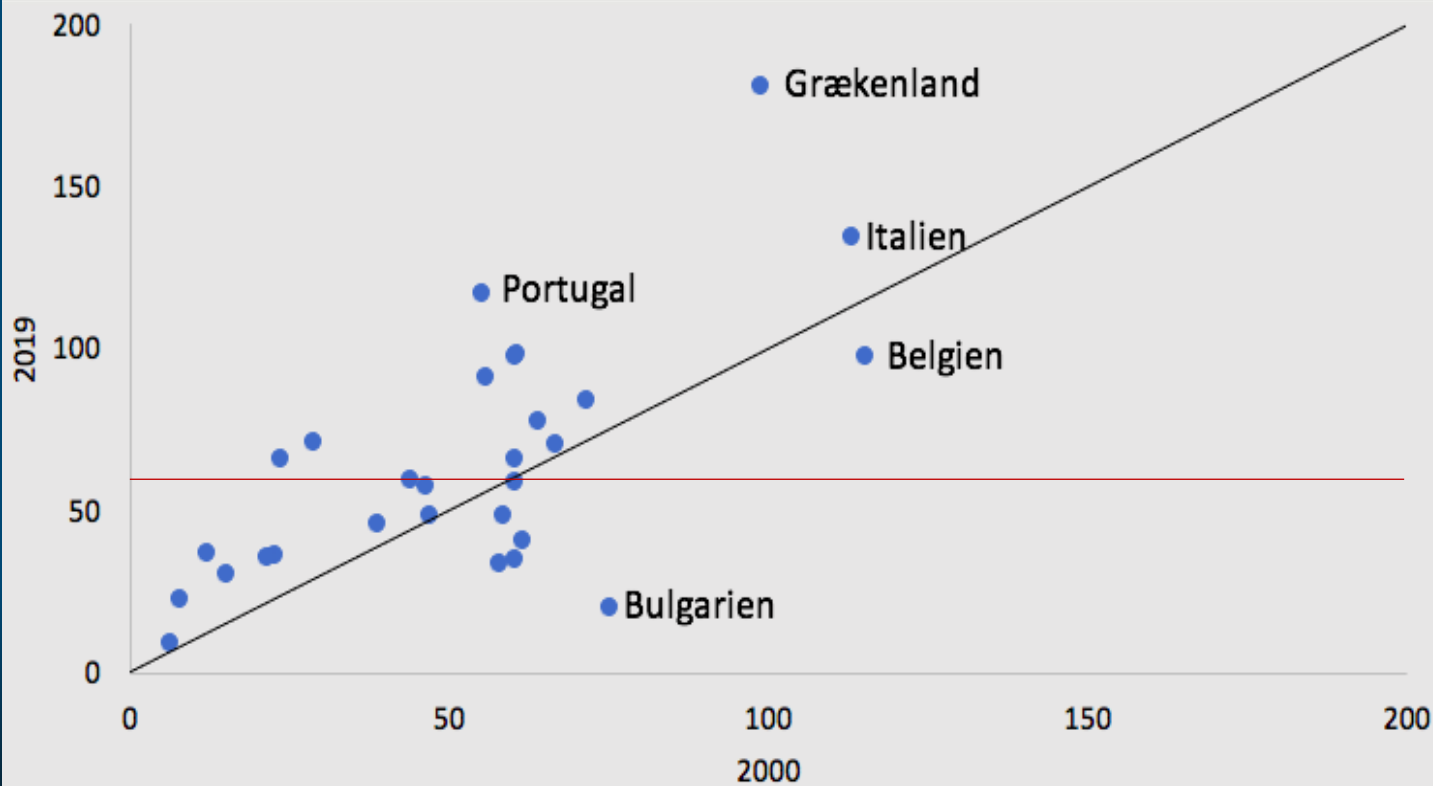
Høring i Folketinget
3. maj 2023

Otto Brøns-Petersen

EU's budgetregler er reelt brudt sammen – overskridelser uden effektiv sanktion

Figur 1

ØMU-gæld i pct. af BNP, 2000-2019

Skridt i retning af gælds- og transferunion

- Suspendering af fiskale regler 2020-2023
- Fælles gæld på 5,5 pct. af BNP oveni national gæld
- Monetarisering af statsgæld, hæftelse via ECB og redskab til udligning af rentespænd i euro
- Omgåelse af enstemmighedskrav i skattepolitik

En decentral union kræver fiskale regler, som håndhæves

- Gældsproblemerne i EU skyldes manglende håndhævelse af underskudsgrænsen på 3 pct. af BNP
- Kommissionens udspil med mere fleksibilitet og fortolkningsrum vil næppe øge efterlevelsen.

Anbefalinger

EU:

- Ubetingede tilpasningskrav bør skærpes (fra ½ pct. p.a.)
- Skærpelse og automatisering af sanktioner.
- Ingen yderligere fælles gæld
- Ingen fælles konjunkturpolitisk finanspolitik

Men eurogruppen kan være *past the point of no return*

For Danmark

- Evt. centralisering bør udelukke gælde eurogruppen
- Stop for fælles gæld, skattepolitik uden enstemmighed, ingen deltagelse i programmer for gældsramte
- Alliance med ligesindede

Nærmere analyse:

Gældskrisen i EU er en trussel mod dansk finanspolitisk holdbarhed og selvstændighed

Af analysechef Otto Brøns-Petersen (20 92 84 40)

03-03-2023

EU-landenes budgetregler er reelt brudt sammen. Dette på trods af, at reglerne er traktatfæstet - altså en del af EU's "grundlov". Et flertal af EU-landene har større gæld end de 60 pct. af BNP, reglerne tillader. Gældskrisen kan true både stabiliteten i unionen og resultere i en stærkere central styring af den økonomiske politik i EU. Det vil mindske de enkelte landes selvstændighed. For Danmark kan en del af indsatsen med at konsolidere de offentlige finanser blive udhulet.

Budgetreglerne har været suspenderet siden 2020, først med henvisning til pandemien og siden til energikrisen og Ukraine-krigen, men analysen viser, at gældsproblemerne skyldes utilstrækkelig konsolidering lige siden euroens indførelse i 2000. EU-kommissionen (2022) har netop fremlagt et udkast til en revision, der skal træde i kraft i 2024, og det vurderes at rumme en reel lempelse af budgetkravene samt mindske regelstyringen. Visse lande ønsker at lempe yderligere. Analysen viser, at gældsproblemerne primært kan henføres til manglende håndhævelse af traktatens underskudsgrænse på 3 pct. af BNP.

Samtidig bevæger EU sig i retning af fælles hæftelse for gæld. Det kan indebære, at danske skatteydere de facto kommer til at bøde for budgetproblemer i andre EU-lande. Det kan udvande den betydelige konsolidering, der er fundet sted i Danmark, og som har resulteret i mere end holdbare